

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1923. március 7.

65. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSEG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Beszédes példák

Az egyik budapesti napilapban olvassuk, hogy a budapesti telekértékdó hivatal vezetőjét, Pikler J. Gyulát, egy londoni szaklap közlései révén szerevén tudomást a budapesti telekértékdóról, a brémai, hamburgi lübecki és kopenhágai hatóságok előadások tartására hívták meg. Brémában, Lübeckben és Hamburgban beakarják vezetni a telekértékdódot, melyet Dániában a múlt évben országos törvényben vezettek be teljesen a budapesti példa szerint. Kopenhága azért csak a törvény végrehajtására kért fölvilágosításokat a budapesti telekértékdó megvalósítójától. A brémai parlamentben már elő van készítve tárgyalásra a törvényjavaslat s a hamburgi és lübecki törvényhozások elé is be fogják terjeszteni a telekértékdó behozataláról szóló törvényjavaslatot.

Ez a hír sokkal több, mint tanulságos. Minden városi önkormányzat roskadozik terhei sulya alatt. Az adóigondoló hivatalok hiába produkálják a legexotikusabb ötleteket, hiába léptetik elő fináncnak a fizető pincért, hiába fojtanak el minden kulturális megmozdulást azzal, hogy a bevétel nagyobb felét foglalják le adóiban, hiába bényítják meg a kereskedelmet, az ipart, hiába ölik meg a vállalkozó kedvet, hiába dermedtenek meg minden életet: a fiskális eredmény nem lesz kielégítő. A *circulus vitiosus* fojtogatása elől nincs menekvés: minél nagyobbak a közigazgatás pénzügyi terhei, annál sulyosabbak az adók, minél sulyosabbak az adók, annál több akadály van a termelő munkának s minél több akadály van a termelő munkának, annál nagyobbak a közigazgatás pénzügyi terhei.

Akiknek pénzügyi tudománya nem merül ki abban, hogy a költségvetéseket oly módon állítsák össze, hogy a deficitet pótdó kivetésével igyekezzenek eltüntetni, azok már régen belátták, hogy a városi háztartásokat a pótdó rendszere helyett a közteherviselés más rendszerére kellene fektetni. A pótdó a legigazságtalanabb, legantiszociálisabb, legmeddőbb adó rendszer. A pótdó archimedesi csavarja a legegészségesebb gazdálkodási közösséget is kiemeli helyéből, mert azt bünteti, aki dolgozik s azt jutalmazza, aki renyhé. Ha valaki heverteti tőkét, amivel termélnie kellene, ha becsületlenül hagyja telkét, amire építkeznie kellene, ha valaki nem veti be földjét, ami buzát, kenyeret adna ezeknek, nem fizet adót, vagy csak minimális adót fizet. De ha valaki dolgozik,

építkezik, termel, jön a büntetés gyorsan és sulyosan: az egyenes adó, mint főbüntetés s a pótdó, mint mellékbüntetés. Ez az adó drágít, nehézzé teszi a megélhetést, renyhévé a tőkét, bátorítaná a vállalkozó kedvet s amellől áthárítható s a megbénult élet terheivel együtt a fogyasztó a munkás teherbíró képességét ropantja össze legelőször. S ha még a pénzügyi eredményei kétségbevonhatatlanok lennének!

Ezzel szemben értékdó a telek, amely a mindenkori forgalmi értéket teszi adóalappá. Aki tehát jól használja ki az ingatlant, azt megjutalmazza, mert az adó független a jövedelemtől s a telek kihasználásának módjától. Aki telkét sehogy, vagy nem megfelelően használja ki, azt *poenalis* jellegével a társadalomra hasznosabb gyümölcsötvetési módra ösztönzi. Minden föld értékét a társadalom együttműködő munkája teremti meg. Ez különösen a városi terheknel szembeötlő. A városi telkek értéke a tulajdonosa min-

den hozzájárulása nélkül növekedik a város fejlődésével, a társadalom összeműködő munkája következtében. Nem az a legtermészetesebb módja a közteherviselésnek, ha a társadalom legelső sorban az után nyul, amit maga termel s ami megszállatlan jövedelemként ingyen hullik a telektulajdonosok ölébe.

Nincs azonban itt a helye annak, hogy a telekértékdó igazságos és termelést fokozó hatását behizonyítsuk. Ezt már elvégezték azok a könyvtárakká zsufolódott könyvek, melyek ezzel a problémával foglalkoznak. A megfejthetetlen kérdés csak az, miért kell a vajdasági városoknak pótdóval küzdelem, deficitel vergődni, miért kell a városi lakosságot pótdóval megnyomorítani, a tőkét a termeléstől elijeszteni, amikor Európa városai egyinás után vetik már el maguktól a pótdó rendszert s térnek át az ingatlan értékdó pénzügyi és szociális követelményeket egyaránt kielégítő rendszerére.

Vidéken agitál az egész kormány

Eseménytelen a belpolitika — A pártok utolsó erőfeszítései a választások előtt — A választási agitáció hírei

Beogradból jelentik: A kormány legtöbb tagja agitációs körúton van. Az a néhány miniszter is, aki Beogradban tartózkodik, siet folyó munkáit elintézni, hogy ismét kiutazhassanak választási agitációra. Minden valószínűség szerint a választásokig már nem is lehet minisztertanácsot tartani. Ennek folytán teljes politikai szélcsend állott be a fővárosban.

Pasics e hét folyamán Beogradban marad és csak szombaton utazik el Ljubljánába. Hogy a miniszterek közül kik kísérik el erre az útjára, arról még nem történt meg a végleges döntés.

Sztojad novics pénzügyminiszter kedden érkezett vissza szlovéniai agitációs útjáról. Szerdán utazik Novisadra, ahonnan valószínűleg a Vajdaság többi városaiba, alkalmasint Suboticára is el fog látogatni.

Nincslcs külügyminiszter visszatért agitációs útjáról és hétfőn este a királynál volt intim vacsorán.

Szupilo földmívelési miniszter a horvát tengerpartra utazott agitációra. Valószínűleg a felszabadított Szusákra is el fog látogatni.

Szrskics erdőügyi miniszter Boszniába agitál. Mint a *Tribuna* jelenti, vasárnap Zenicán tartott népgyűlést, ahol 3000 ember előtt fejtette ki a radikális párt programját. A lap szerint ez volt a választási kampány alatt az egész ország területén a legnépesebb

és a radikális választók által legjobban látogatott népgyűlés.

Elmaradt a demokrata főbizottság ülése

Beogradból jelentik: A demokrata párt főbizottságának kedden délelőtt ülést kellett volna tartania, amelyen néhány még vitás jelölés és néhány választási paktum ügyében akartak véglegesen dönteni.

Az ülést azonban nem lehetett megtartani, mert a főbizottság elnöke, Davidovics Ljuba vidéken van agitációs körúton. Ezért az ülést március 8-ra halasztották. Davidovicsot Vranjéból táviratilag hívták meg az ülésre.

A Protics-párt konferenciája

Beogradból jelentik: A független radikális párt március 11-én, vasárnap Beogradban országos konferenciát fog tartani Protics Sztoján elnöklésével. Protics a hét folyamán Beogradban marad és csak abban az esetben utazik el Krusevára, ha ottani barátai erre külön felszólítanak.

Felosztatott kommunista gyűlések

Beogradból jelentik: A független munkáspárt (kommunisták), vasárnap Nisben népgyűlést hívott össze, amelyen több mint 2000 ember jelent meg. A rendőrség azonban, még mielőtt a gyűlés megkezdődött volna, szétzavarta a megjelenteket. Külön-

sebb incidens nem történt.

Cettinjből jelentik: A cettinjei főszolgabíró a kommunista párt kiáltványát, amelyet Ivanics Mihály podgoricai ügyvéd listavezető irt alá, elkoboztatta és annak terjesztését megtiltotta.

Fiatál képviselőjelöltek

Szarajevóból jelentik: A törvényszékhez okmányokkal elátalmazott feljelentés érkezett arról, hogy a Spaho párt képviselő jelöltjei közül Alic Haszán és Kurbegovics Hadzsija, valamint a földműves párti jelöltek közül Csabri-ovics Branisláv még nem töltötték be 30-ik életévüket. A törvényszék ebben az ügyben nem intézkedik, hanem a fiatal jelöltek mandátumát megválasztásuk esetén a parlament fogja megsemmisíteni.

A rokkantpárt sikerei Dalmáciában

Splitből jelentik: A rokkantok pártja a legelőkelőbb agitációt fejt ki egész Dalmáciában és a jelek szerint a spliti kerületben sikerülni is fog nekik egy mandátumot szerezni. A rokkantok szervezete itt ugyanis egységesen a rokkant párt mögött áll és meglehetősen szimpátiának örvendenek egy kommunista munkásság, mint a nacionalisták körében is.

Legutóbb Trogirban és Szinjenben tartottak a rokkantok jól sikerült népgyűlést, amelyeken Nedics és Jurisics rokkant kapitányok mondtak beszédet. Vasárnap Splitben tartanak kerületi nagygyűlést, amelyre a környékbéli falvakból is be fognak jönni a rokkantok.

Kifogások a választási elnökök ellen

Splitből jelentik: Simrák Jankó volt klerikális képviselő távirati tiltakozást küldött az államtanácsnak arról, hogy a dalmáciai választó kerületben olyan embereket neveztek ki választási elnökökké, akiknek nincs meg a törvényben előírt kvalifikációjuk.

Kinek ajándékozza a Politika a magyarok szavazatait?

Beogradból jelentik: A *Politika* legutóbbi számában azt írja, hogy a vajdasági magyarok a Magyar Párt passzivitási határozata ellenére mégis élni fognak szavazati jogukkal. Novisadon és Becskereken a Protics-párt jelöltjeit fogják támogatni a magyarok, a subotica kerületben pedig a német pártra (?) fognak leszavazni.

Pasics miniszterelnök Becskereken népgyűlést tart

Beogradból jelentik: Hétfőn Beogradba érkezett a becskerei radikális párt egy küldöttsége, hogy meghívja Pasics miniszterelnököt Becskerekre. A Felső-Bánságban ugyanis a Protics-párt agitációja

annyira megbontotta a radikálisok sorait, hogy azt már csak Pasics személyes megjelenésével lehetne némileg ellensúlyozni. Pasics hétfőn még nem pihente ki mitrovicai útja fáradalmait, ezért a küldöttséget Janjics Vojislav, a párt főtitkára fogadta, aki megígérte, hogy közvetíteni fogja Pasicsnál a becskerékiek meghívását. Kedden délelőtt Pasics is fogadta a küldöttséget és ígéretet tett, hogy amennyiben egészségi állapota megengedi, elmegy Becskerekre.

Pasics, mint ismeretes, 11-én, vasárnap a radikálispart ljubljanai nagygyűlésén vesz részt, így valószínűleg március 14-ike körül mehet majd Becskerekre. Valószínűleg Becskerek lesz Pasics agitációs körútjának utolsó állomása.

A boszniai zsidók pártállása

Szarajevóból jelentik: A boszniai zsidók között három pártárvány alakult ki. Egy részük radikális párti, egy részük a demokratákra, a többi a muzulmán Maglajics pártra fog szavazni.

Magyarországon hamisították a suboticiai személyazonossági igazolványokat?

A suboticiai rendőrség által kiállított személyazonossági igazolványok hamisításáról már írtunk. Ismeretes, hogy néhány hamisított személyazonossági igazolvány miatt, amelyekre Jovanovics Vaszó rendőrkapitány aláírása volt hamisítva, a vasúti rendőrségnek közegei több igazolványt elkoboztak az utasoktól, úgy, hogy szükségessé vált valamennyi Jovanovics kapitány által aláírt igazolvány újbóli láttamozása. Ez a hatóság közegeknek rengeteg munkát, a közönségnek pedig nagyon sok kellemetlenséget és idővesztést jelent.

A rendőrségen most az újból láttamozott igazolványok ellenőrzését aképen eszközölik, hogy utánnanéznek, vajjon az igazolvány szerepel-e a rendőrség által kiállított személyazonossági igazolványok nyilvántartásában. A rendőrségtől kapott információk szerint eddig csak egy-

számban találtak hamisított igazolványokat, azonban az eddig észleltekből a rendőrségnek az a föltevése, hogy a suboticiai személyazonossági igazolványokat Magyarországon hamisították.

Erre a gyanura az vezette a rendőrséget, hogy azok az egyének, akiknél eddig hamisított igazolványt találtak, majdnem mindannyian a közelmúltban illegális uton jöttek át Magyarországról. Az igazolványok pedig arra szolgáltak volna, hogy a határátlépők itt szabadon mozoghassanak a város területén.

A rendőrség gyanuja szerint az igazolványok nyomtatványát is Magyarországon hamisították, ami egyébként nem is okozhatott nagyobb nehézséget, mert a blanketta egészen egyszerű és ugyan csak hamisították a suboticiai rendőrség körbélyegzőjét is, amelyet azután az igazolványra ütöttek. Az így hamisított igazolványokra azután Jovanovics Vaszó rendőrkapitány nevét irták alá.

Hogy a hamisítást tulajdonképpen kik végezték, arra még semmi adat sincs a rendőrség birtokában.

Vallásháborúból iskolaháború

A suboticiai gimnázium igazgatójának eltávolítását kéri a bunyevác szülők — Pletikoszits főispán a kormánytól sürgős intézkedést kér

A suboticiai főgimnázium hitoktató-válságával kapcsolatos vallásháború legújabb fázisáról már beszámoltunk és megírtuk a katolikus egyház követeléseit, amelyeket Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor terjesztett elő azon az értekezleten, amely szombaton Pletikoszits András dr. főispánnál volt ebben az ügyben. Bár ezen az értekezleten Borovnyák Tibor gimnáziumi igazgató a legnagyobb jóakaratot ígérte meg a katolikus tanulókkal szemben, azért a szombati megbeszélés óta sem enyhültek azok a büntetések, amelyeket a gimnázium igazgatója azokra a katolikus tanulóknak kiszabott, akik nem látogatják a hittanórát.

Mivel ilyen körülmények között tartani lehet attól, hogy az egyház életbelépteti az erre az esetre kilátásba helyezett tilalmat, mely szerint a gimnáziumot mint testületet nem engedi be egyetlen suboticiai katolikus templomba sem, Pletikoszits főispán most a kérdést sürgős megoldásért kéri a kormánytól és ennek megbeszélésére hétfőn este Beogradba utazott.

Közben már jelentést tett az ügyről a közoktatásügyi minisztériumnak a gimnázium igazgatósága is és ennek a jelentésnek, valamint Pletikoszits főispán szóbeli jelentésének alapján fogja a kormány a kérdést megoldani. Értesülésünk szerint a főispán a kultuskormányzatnak a kérdés olyan érteimű megoldását javasolja, hogy az teljes elégtételt szolgáltasson.

A kormány késedelmes intézke-

désének — amely már eddig is sokat ártott az ügynek — hír szerint az az oka, hogy Vicsics Lajos hitoktató, aki suboticiai kinevezése kedvéért lépett ki papi rendjéből, a kormány ezideig még nem tudta megfelelő állásban elhelyezni. A főispán azonban most rámutat Beogradban arra, hogy minden mellékkörülménytől el kell tekinteni ebben az esetben és a hitoktatókérdést a katolikusok kívánsága szerint sürgősen meg kell oldani.

A főispán intervenciója folytán egyházi körökben is remélik, hogy a gimnázium jelenlegi hitoktatóját legközelebb már felváltják és az apostoli adminisztrátor által javasolt papot fogják hitoktatóként kinevezni. Ez a megoldás már a legközelebbi napokban várható.

Értesülésünk szerint azonban a katolikus szülők folytatni akarják akciójukat a gimnázium néhány más tanára és igazgatója ellen is, akik a katolikus tanulókkal szemben nem tanusítanak igazságos magatartást. Borovnyák Tibor igazgató felváltását már a néhány héttel ezelőtt a főispánhoz terjesztett memorandumban is kérték a bunyevác szülők, akiknek ezt a kívánságát most még csak megerősítik azok az események, amelyek a memorandum elkészülte óta történtek a suboticiai gimnáziumban, különösen pedig a katolikus tanulók ellen alkalmazott szigorú büntetések. Így a suboticiai gimnázium válságának az ügye még a hitoktatói kérdés rendezése után sem fog gyorsan lekerülni a napirendről.

Felemelik

a városi tisztviselők drágasági pótlékait

Az állami tisztviselők pótlékával egyenlő mértékű lesz az emelés

A városi tisztviselők fizetésrendezése mindezeidig azért késett, mert a város csak az állami tisztviselők fizetésének rendezése után jogosult ugyanilyen mértékben rendezni saját tisztviselőinek drágasági pótlékait. Mivel pedig az állami tisztviselők felemelt drágasági pótlékait eddig nem folyósították, késett a suboticiai városi tisztviselők fizetésrendezése is. Most végre megoldás előtt áll ez a kérdés.

A városi főszámvevőség ugyanis kedden előterjesztést tett a városi tanácsnak, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy az állami hivatalnokok részére március 1-től kezdve felemelték a drágasági pótlékokat, a város is emelje fel ugyanilyen mértékben tisztviselőinek pótlékait. A tervezet szerint valamennyi rendszerített tisztviselő személyi pótléka napi két dinárral emelkedne, tekintet nélkül a fizetési osztályra, amit az illető tisztviselő elfoglal, míg a lakbér-pótlék napi 4, 5, illetve 9 dinárral emelkedne naponta a tisztviselő fizetési osztálya szerint. A családi-pótlék ebben az esetben nem fog emelkedni.

A javaslattal a városi tanács legközelebbi ülésén foglalkozik és azt még a márciusi közgyűlés elé viszi, hogy a felemelt pótlékok visszamenőleg március 1-től kezdve folyósíthatók legyenek. A javaslat azonban a városi tisztviselők nagyrésztben nagy elégedetlenséget kelt már is. A város alkalmazottai nehezen várták ezt az újabb fizetésrendezést, amelyre nagyon rá vannak szorulva és most kellemetlen meglepetést kelt az, hogy a drágasági pótléknak csak a mértékben való felemelését is csak a rendszeresített állásban levő tisztviselők fogják megkapni, míg a legalacsonyabb fizetésű alkalmazottak, vagyis éppen azok, akik a segítségre a legjobban rá vannak szorulva, nem kapják meg a felemelt pótlékokat. Az érdekeltektől tisztviselőktől minden lehetőleg meg fognak tenni annak érdekében, hogy ezt a sérelmet a közgyűlés orvosolja. Mint értesülésünk, a kiszélesített tanács több tagja is támogatja a tisztviselők kívánságát.

A játék

Írta: Hajnik Miklós

Összehúzza a szemöldökét s hidegen nézett a férfire. Valamit akart mondani, valami nagyon sértőt. Aztán elmosolyodott gunyosan s a szája szélén öreges, fáradt, kiélt vonás rezdült meg. Olyan volt most, mint egy vén uccai nő, aki többet várt s most dühös, hogy kárba vesztett a fáradsága. . . Aztán az arca fájdalmasan torzult el, a gunyosság eltűnt belőle, halvány finom alka megremegett. Mereven nézett a férfire s tángyintott nagy szeméből irtózó kétségbeesés sugárzott. A szeméi hirtelen elborultak, a hosszú, finom pillák lecsúszkódtak, arca kisimult, száját összeszorította úgy, hogy csak egy finom rózsaszínű vonal látszott belőle. Fejét kiécsit lehajította. . .

— Ez így nincs egészen jól, — mondta a rendező. — Kedves Paula, próbálja ezt még egyszer. Mert ez az arcjáték nem egészen azt fejezi ki, ami a szövegnek megfelelne.

Paula unottan húzta félre a száját és leült egy székre.

— En ezt nem tudom másképpen csinálni, — jelentette ki bosszusan. — És különben is, azt hiszem, ez az arcjáték felel meg a legjobban a szövegnek is. Ugy-e?

És a szerzőre nézett.

— Igen, — felelte a szerző szolgálatkészen. — Tökéletesen. . . Tökélete-

sen. . . Azaz, tulajdonképpen. . .

— Hát kérem, akkor hogy gondolta maga? — vágott közbe idegesen Paula.

— Én, kérem, azt úgy gondoltam, hogy itten az asszony. . . Hogy az asszonyt itt egyetlenegy érzés tölti be teljesen: a szegény.

— Ugy van! — mondta a rendező diadalmisan. — En így is értelmeztem a szöveget. S ez az egyetlen helyes értelmezés szerintem is. Igenis, csak akkor jön ki ennek a jelenetnek a szépsége, hogyha az asszonyt, amikor rájön arra, hogy imádottja egy hitvány ember, szörnyű szegyenérzést fogja el, hogy ő, ő erre a senkire pazarolta legszentebb érzéseit. Ez nyilvánvaló, kérem, hogy itt az őnmaga előtti teljes benső megszegyenülést kell megjárni.

— Ezt én nem értem, — jelentette ki hüvösen Paula. — Ehhez én nem értek. Játssza más. Visszaadom a szerepemet. En ezt nem tudom megjárni.

— Kérem, csak ne tessék idegeskedni, — mondta a rendező. — Ez kérem igenis nagyon jól fog menni. Éppen magának való ez a szerep. Pihenjünk egy pár percig, aztán magától is rá fog jönni, hogy ennek a jelenetnek, egyetlen természetes megjárása az, hogy itt el kell szegyenülnie magát.

— Hát akkor, ha ennek így kell lenni. . . Akkor én ezt a szerepet semmi esetre sem játszom el! — jelentette ki határozottan Paula. — Mert akkor ez nem nekem való szerep. En szegény, kezni nem tudok. Nem is tudom, hogy

mi az? Soha életemben nem szegyenkeztem.

S pompán cinikusan nevetett:

— Én és szegyenkezni! . . . Ugyan!

— Dehogyan nem, — mondta a rendező. — Hisz az a legkönnyebb dolog. Minden kezdő színész is meg tudja azt játszani. És éppen maga ne tudná!

— Igen, — mondta gunyosan Paula.

— Egy szegyenkező grimaszt én is tudok végezni. De az itt semmit sem ér. Itt akkor teljesen megszegyenültem kellene lennem s hogy az lehessen, át kellene éreznem a teljes megszegyenülést. S ez az, amire nem vagyok képes. Mert még soha életemben ezt a valóságban át nem éreztem. El sem tudom képzelni.

— De kérem, — szólalt meg a szerző

— Méltóztassék magát ebbe beleképzelni. Hisz az nem olyan nagyon nehéz dolog. Például tessék beleképzelni magát abba a helyzetbe, hogy kegyedet egy férfi, akit imádott, egy másik nő előtt. Szóval, valami ilyesfélét, megszegyenítő vetélykedést. . . Valami ilyesfélét próbáljon elképzelni.

Paula hátravetette a fejét s elgondolkozott.

Megszegyenülés. . . Mi lehet az? . . . Vetélykedés? . . . Érthetőbb valami. Olyasmit már tapasztalásból is ismert. De hogy is volt? . . . Igen, egyszer, tőgen, kilenc-tíz esztendeje már annak, akkor, úgy lehet szerelmes volt. . . Ah, ostobaság! Persze. . . Hogy is hívták? Imre volt a neve. Szép volt?

Olyan mindegy! Nevetséges. . . Uh,

hogyan várta ő azt az Imrét! Mindennap találkoztak, titokban. . . Együtt kószáltak a hegyekben. . . Szép volt? Igen,

szép volt, minden olyan szép volt, gyönyörű! . . . És aztán, egyszer csak. . .

Napokig hiába várta. Pedig hiúsággal elment a találkahelyükre. Már aggódott,

hogyan Imrét valami nagy baj érte talán.

S amint gondtalan lépett ki a ház ajtaján, egy elrobogó kocsi ablakában megpillantotta. . . Imrét egy másik nő

vel! . . . Amint gunyos mosollyal mutatja őt Imre annak a nőnek: Hogy, ime,

itt van ez a nő, aki belém van bolygólva,

aki úgy lesi-várja őt, mint valami kutyát! Igen, akkor. . .

S Paulának erre az emlékre fejbe

szókött a vér. Ajka szétnyílt, összeszorított fogai szinte megcsikordultak, szemé felőrlönten villant meg, orrcimpái megremegtek.

— Brávó! — kiáltott a rendező. —

Hát ez az! Így képzeltem el ezt én is!

Ugy-e mondtam, drága, hogy maga ezt is meg tudja játszani!

— Mit? — kérdezte csodálkozva Paula.

— Hát a teljes megszegyenülést, a nagy nagy szegyen, úgy, amint most csinálta.

— Hát ez így jó volt? — kérdezte Paula közönyösen. — Csak ennyi az egész! Hát akkor jó. Ezt el tudom játszani. Jó. . . Akkor kezdjük újra ezt a jelenetet.

Pasics közeledik Protics-hoz

A miniszterelnök feladta merev álláspontját az alkotmányrevízió kérdésében?

Dr. Ivanics Momecsilló levele a Bácsmegyei Naplóhoz

Egyre nyilvánvalóbb, hogy az évek óta húzóda nagy politikai válság, amely az elmúlt év végén az ultima raciónhoz, a parlament feloszlásához és a képviselőválasztások kiírásához vezetett, pusztán az új parlament összeülése és a radikális pártnak kizárólagos kormányképesége által nem ér véget. Mert nem a radikális és a demokratapártnak hatalmi harcáról van szó, nem Pasicsnak és Proticsnak, Pribicevics Szvetozárnak, Davidovics Ljubának és Radics Istvánnak személyes ügye ma már az országos politika: a válság valódi oka az alkotmányrevízió kérdésében megindult és immár feltartóztatlan közjogi harc. Hogy kinek az álláspontja győzedelmeskedik majd vég-eredményben: a mostani alkotmány védelmezői, Pasics és tábora vagy az alkotmány revíziójáért küzdő Proticsék, azt ebben a pillanatban nem lehet még megjósolni. Mindenesetre érdekes bepillantást enged a dolgok mélyére Protics Sztóján leghívebb küzdőtársának dr. Ivanics Momecsillónak a »Bácsmegyei Napló« főszerkesztőjéhez intézett levele, amely részben egy további cikkünkhez fűzött, reflexió, részben pedig annak a meglepő és új körülménynek a megállapítása, hogy a mostani alkotmányt oly kitarató szívóssággal védő Pasics jelentékenyen engedett szigorú merev álláspontjából és szemmeláthatólag közeledik Protics Sztóján alkotmányrevíziós elveihez. A nagyrészt levél itt közöljük:

V. Becskerek, 2/III. 1923.

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur,

b. lapja, a Bácsmegyei Napló március 1-i számában cikként jelent meg, amelynek a gondolatmenete az volt, mintha Protics Sztóján Pasics-hoz keresne közeledést és bizonyos közös vonásokat keresne, amelyek együttműködésüket lehetővé tennék. Ennek bizonyosságára a lap, a »Radikal« egy cikkére hivatkozik, amelyet éppen én irtam még beogradi tartózkodásom alatt. Hogy az ügyet tisztázhassam, félreértések elkerülése végett szíveskedjék eme rövid nyilatkozatomnak helyt adni.

Pasics az, aki ha nem is teljesen nyíltan közeledik Protics felfogásához, de egyben jelét adja annak is, hogy már nem rendelkezik elegendő erővel és háttérrel arra, hogy Protics politikai felfogását eldobja magától. Protics ezzel szemben szilárdan áll eddigi álláspontján, megingathatatlanul követi azt a jövőben, végsőkéig vallja saját eredeti álláspontját: az alkotmány revízióját.

A választókhöz intézett felhívásában Pasics távolról sem exponálja magát oly biztonsággal a vídvodáni alkotmány mellett, mint ahogy azt várni lehetett volna az ez év január 14-én kiadott kommuniqué alapján, amelyben kijelentette, hogy Proticsal és politikai barátaival nem tud, nem mer és nem akar választói egységet kötni, mert ők az alkotmány revíziójának hívei, míg Pasics a legerélyesebben állást foglal a revízió ellen. Felhívásában mostan Pasics eddigi makacs felfogását megpróbálja megőseíteni az engedékenység cukorkájával. Pasics most mintha a választók ítéletére várna és... ha azok a választásokon a revízió mellett döntenének, akkor úgy látszik Pasicsnak nem volna inyére félreállni. Hasonlóképpen áll az ügy Jovanovic Ljubával, aki a választások kiírása után Zagrebban kijelentette: hogy ő személyesen leghatározottabban állást foglal a

revízió ellen, ellenben ha... a radikális párt többsége a revízió mellett foglal állást, abban az esetben beszélni lehet a revízióról, mert Jovanovic Ljuba sem szeretne félreállni elvi álláspontja ellenére sem.

Tekintettel Jovanovic Ljuba kijelentésére és Pasics szóbanforgó felhívásának megpuhított, engedékeny hangjára, Protics Radikaljában Pasicsot és Jovanovicot a legujabbsütött revizionistáknak neveztem. Fentiből világos és azt hiszem teljesen tiszta kép tárul elénk, amiből arra lehet következtetni, hogy Pasics közeledést ke-

Nemzetiségi egyenjogúságot követel a Protics-párt becskerekai kiáltványa

Harcot hirdet a nemzetiségi elnyomás ellen — Becsületos választójogi-, iskola-, adó- és agrárpolitikát követel

Becskerekről jelentik: Kedden jelent meg a felsőbánsági Protics-párt (független radikális párt) választási kiáltványa szerb, román, német és magyar nyelven. A magyar nyelvű radikális kiáltványnak szövege a következő:

»Mit kíván a Protics—Ivanics-párt?

Politikai, gazdasági és kulturális teljes egyenjogúságot az állam minden polgárának, legyen az bármilyen vallású vagy nyelvű.

Követeli:

1. az egyenlő általános, titkos, községenkénti választójog becsületos megvalósítását minden nemzetiség számára;

2. a községek, járások és ország-részek önkormányzatát. A bánsági tisztviselőket a Bácság választásas;
3. a legerélyesebb harcot a törvénytelen ségek a reakció és a korrupció ellen;
4. az agrárreformban minden igényjogosult nemzetiségi és vallás-

különbség nélkül egyenlően részesítessék, abból senki ki ne zárassék;

5. minden nemzetiségű rokkantat, hadirokkantat és hadiárvt egyenlően segítsezenek.

6. Követeli a jelenlegi elviselhetetlen adózási rendszer megváltoztatását.

7. Követeli az iskolai szabadságot, elemi- és középiskolákat valamennyi felekezetnek és nemzetiségnek, saját anyanyelvű oktatással.

Listavezető az egész területen Ivanics Momecsilló.

A Protics—Ivanics-párt urnája a szavazó helyiségben a legutolsó helyen áll. Aki a szebb és jobb jövőt óhajtja, az dobja be a szavazáskor golyóját az utolsó urnába. Éljen az egyetértés, éljen az egyforma polgári jog!

A Protics-párt kiáltványa nagy feltűnést keltett és nemcsak a magyarok és németek, hanem a nemzetiségi béke után áhító szerb lakosság körében is nagy szimpátiával találkozik.

A német kancellár javaslatot tesz a jóvátételre

Hirtelen összehívták a birodalmi gyűlést

Berlinből jelentik: A Reichstag hirtelen összehívása nyugtalanító hírekre adott okot. Hír szerint azonban az összehívás mégsem a birodalmi kancellár egyéni elhatározása volt, hanem a pártok kívánságára történt. Az ülésen a kancellár az új francia megszállások ügyében fog nyilatkozni és ki fogja fejteni politikája irányelveit. Bizonyosra vehető, hogy az ülés tiltakozó demonstráció lesz az új francia rendszabályokkal szemben, de nem fog szélsőséges határozatokat hozni. A birodalmi kormány az az álláspontja, hogy nem szabad a franciáknak ürügyet adni a hadijog alkalmazására.

A kancellár pozitív javaslatokat is fog tenni a jóvátétel kérdésében. Cuno igyekeznék fog a belső nyugtalanságot is lecsillapítani, ugyanis különösen a munkásság körében észlelhető bizonyos nyugtalanság, mert attól tartanak, hogy a nacionalisták háborus kalandokba akarják vinni az országot. A diplomáciai szaktársokról szó sem lehet.

Párisi lapok is cáfolják a németekkel való diplomáciai szakítás híreit és megállapítják, hogy a birodalmi gyűlés összehívása, amelynek nagy fontosságát tulajdonítanak, Mannheim és Karlsruhe megszállása miatt történt.

Késő este érkezett berlini távirat szerint

kedden délután 5 órakor Cuno kancellár megtette nagy érdeklődéssel várt nyilatkozatát a bi-

rodalmi gyűlésen, ami után az ülést bezárták.

A nyilatkozat részleteiről a szűkszavú távirat nem emlékezik meg. Szerdán Rosenberg külügyminiszter mondja el expozéját.

Az angolok ellenőrzik a vonatokat

Berlinből jelentik: A kölni angol zóna parancsnoksága elrendelte az angol területeken keresztül irányított vonatok ellenőrzését. A brit megszálló hatóságok nem engednek területükön át több francia és belga vonatot, mint amennyit a korábbi megállapodások előírnak. Ugyancsak nem engedik meg a letartóztatott német polgároknak a brit zónán át való szállítást.

A Ruhr-kérdés az angol alsóházban

Az angol alsóházban Wedgwood munkáspárti képviselő kérdést intézett a kormányhoz, hogy beleegyezett-e abba, hogy a francia megszálló csapatok a brit zónába is behatoljanak. Lambert arról interpellált, hogy a német kormány közölte-e és milyen formában, hogy a franciák által megszállott területeket elfogadja. Spears tábornok azt kérdezte, hogy a brit zóna vasutonalai nem kerülnek-e francia megszállás alá.

Az interpellációra Mac Mail államtitkár kijelentette, hogy ez ügyben tárgyalások folynak, azonban az

már bizonyos, hogy az angol zóna

res Protics politikai felfogásához és nem fordítva.

Remélve mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur, hogy b. lapja olvasói

sulyt helyeznek arra, hogy ez ügyben tisztán lássanak, kérem fogadják előre hálás köszönetemet e cikkem közléséért, maradok mély tisztelettel híve

Dr. Ivanics Momecsilló

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

Dr. Ivanics Momecsilló megállapításai mindenesetre rendkívül érdekesek és egészen újak. Mindenesetre örvendek, sebb, hogy a miniszterelnök közeledik Protics Sztóján közlismert tiszteletreméltó álláspontjához és nem megfordítva.

vonalai nem kerülnek francia igazgatás alá.

A német kormány az újabb megszállások ellen emelt tiltakozásával szemben francia hivatalos részről megállapítják, hogy a kancellárnak az az állítása, hogy Franciaország a német vas- és szénvidékeken korlátlan uralomra és Németország szétdarabolására törekszik, nem felel meg a valóságnak. A francia kormány ismét kijelenti, hogy sem annexió tervvel, sem imperialisztikus gondolatokkal nem foglalkozik, csak azt akarja, hogy a jóvátételi összeget megkapja.

Felebbeztek az elitelt bányatulajdonosok

Berlinből jelentik: Esseni hírek szerint a francia hadbíróóság által elitelt német nagyiparosok felebbezést adtak be az ítélet ellen. A párisi semmitűzők a felebbezést elfogadta, úgy hogy Thiessenék perében rövidesen legfelsőbb fokon is meghozzák az ítéletet.

Megkezdődtek

a jugoszláv-olasz kereskedelmi tárgyalások Rómában

Rómából jelentik, hogy ott kedden délelőt megkezdődtek a jugoszláv-olasz kereskedelmi tárgyalások, melyeknek az a célja, hogy a két állam között kereskedelmi szerződéseket létesítsenek. A jugoszláv delegációt Antonievics római követ vezeti.

A konferenciát Mussolini miniszterelnök hosszabb beszéddel nyitotta meg.

— A delegátusok, — ugymond, — tudják, hogy Abbáziában most folynak a tárgyalások az Adria-kérdés megoldásáról, hogy ezáltal rendezzék a két állam között még vitás ügyeket. A római konferenciának az a célja, hogy gazdasági kapcsolatot teremtsen Jugoszlávia és Itália között. Bizik abban, hogy létre fog jönni a megegyezés, mert az olasz kormány a legjobb szándékairól tesz bizonyosságot.

Mussolini beszédére a jugoszláv megbízottak nevében Popovic delegátus válaszolt. Kijelentette, hogy a jugoszláv delegáció olyan utasításokat kapott Beogradban, hogy Olaszország kívánságával szemben a legnagyobb előzékenységet tanúsítsa, így tehát a megegyezésnek semmi akadályja sincs.

A konferencia elnökevé ezután Luciolli olasz delegátust választották meg.

Fiumében inzultálják a jugoszláv polgárokat

A paritásos bizottság munkája

Mint Susákról jelentik, a város átadásának napján Fiumében a fasiszták több jugoszláv állampolgárt inzultáltak és tüntettek az S. H. S. királyság ellen. Ez alkalommal több fasiszta, a carabinieri katonák szemelattára vasbottal leütötték dr. Puceteket, az Első Horvát Takarékpénztár igazgatóját és több szláv embert megtámadtak. A fiumei szerbek és horvátok a városparancsnoksághoz fordultak panasszal. Ugyanekkor több fasiszta, revolverekkel felfegyverkezve a susáki hidra ment, azonban a jugoszláv esendőrök közeledőre eltávoztak onnan.

Susákon, hír szerint, néhány fasisztát fogtak el, akiknél bombákat találtak. Egyébként a városban már teljes rend és nyugalom uralkodik. A fiumei fasiszták vezetője elítélőleg nyilatkozott a jugoszlávok ellen intézett támadásokról.

Elnapolták az abbáziai tárgyalásokat

Rómából jelentik: A jugoszláv és olasz bizottság folytatta megkezdett vitáját a határmegállapítás körül. Hosszabb vita után az ülést szerdaig elnapolták, hogy a szakértőknek időt

adjanak a vita folytatásához szükséges adatok összegyűjtésére.

Susákban kedden délelőtt a forgalmi delegátusok ülésre jöttek össze, majd a helyszíni szemle megkezdése végett Fiumába utaztak. Biznak abban, hogy a fennálló ellentétek dacára mindkét félre nézve kielégítő megoldást fognak találni a vasúti forgalom kérdésében.

Prekomurjei magyarok helyzete a választások előtt

— Alsólendvai levél —

Prekomurjének nevezik a Muravidéknek Alsólendva közötti részét. Ezen a területen a legutóbbi népszámlálás adatai szerint körülbelül 15.000 magyar lakik. Mostanában valamivel több is, mert most a választások előtt a nagyszámú ott lévő jelöltek mindegyike kifogástalanul beszél magyarul. A határmegállapító bizottság működése idején egyik politikai párt exponensei sem tudtak egy szót se magyarul. — most mindnyájan egyszerre újra tudják régi nyelvüket. A szinte megszámlálhatatlan újabb és újabb röpirat, kifogástalan magyarsággal van megszerkesztve s mindegyik kifogástalanul ismeri a magyarság bajait, sérelmeit. Jaj annak a pártnak, amely valamely sérelmet kifejezett a röpcédulájából, azt még aznap újabb röpiratban kihasználja a másik párt. Még a klerikális néppárt is, amely eddig következetesen nem akarta észrevenni, hogy Prekomurjében magyarok is laknak, kifogástalan magyarsággal írja le az itteni magyarok boldog múltját és vázolja a nép boldog jövőjét.

Ember legyen, aki a sok jó program közül ki tudja választani a legjobbat. Szinte tanácstalanul állunk a nagy választásokkal szemben s egymástól kérdezzük, hogy melyik párt volna a legjobb. Meg vagyunk róla győződve, hogy március 18-ika után egyik párt sem fog velünk magyarul beszélni.

A pártok közül legszámottevőbbek: a *demokraták* (Kukovec—Kühár lizta), a *klerikális néppárt* (Klekl-féle), a milliomos nagyiparosok *kisgazda* pártja, (Pucelj—Harterner lizta), a *radikális* kormánypárt (járásj jelöltje Benkő nevű magyar ember) és a *Radics-párt*.

Hogy az egyes pártok szerepét az itteni magyarság miként látja, azt a következőkben próbáljuk jellemezni.

A demokratapárt volt már egyszer uralmon, s ez alatt az idő alatt semmi jót sem tett, ami rossz származott tőle, azt mindenki tudja. A klerikális néppártot a világháború egyik előidézőjének s az agrárreform ellenzékének ismerjük. A milliomos nagyiparosok „kisgazdapártja”-nak vezére Pucelj volt földmívelésügyi miniszter, akiről itt az a vélemény, hogy agrárképességeit kitünően hasznosította sertésszállítások körül. A Radics-párt által elképzelt horvát köztársaság sem ígér semmi jót a kisebbségeknek. A radikális párt arra hivatkozik, hogy a monarchia fennállása alatt a nemzetiségek mindig a kormányzó pártot támogatták s ezen a révén több jogot élveztek, mint az uralmon lévő nemzet. Ez sem ígéri tehát a magyarság jogainak feltétlen respektálását, hanem csupán azt, hogy ha jó kormánypártiak leszünk, akkor remélhetjük azokat a jogainkat, amelyet alkotmány, nemzetközi szerződések, az emberiség általános parancsa biztosít.

Ha a muravidéki magyarság a kormánypárt szavaz, akkor talán sikerülne megszabadulnia az illoyalitás vádjától. — legalább is a radikálisok nem tartanák illoyalnak, legföljebb a többi pártok, — s talán protekciójuk volna, mint kormánypártnak, s protekcióval sikerülne helyzetét javítani.

Ezzel szemben áll az, hogy a radi-

kális agrárreformminiszterek hajtják végre az agrárreformot úgy, hogy a magyarságot, amely a Muravidéken igényel földet, intézményesen megfosztják annak a lehetőségétől, hogy földet kapjanak.

A muravidéki magyarság zöme úgy látja tehát a helyzetet, hogy

Ahol négyszáz percentet jövedelmez a tőke

— Budapesti levél a kosztpénzről —

Egy év óta a magyar fővárosban mindenki tőzsdéz. Olyanok is a tőzsde szeszélyére bízták szerencséjüket, akik békében azt se tudták, hogy az értékpapír milyen fán terem. A hajszában, abban a rettentő forgatagban, ami a játéktőzsdén izzik, egyre többen vesznek részt olyanok, akik nem rendelkeznek annyi pénzzel, hogy az egyre emelkedő értékű papirokat kifizethessék. Olyanok is játszanak abban a reményben, hogy egy-két hét alatt a megijátszott papír nagy árnyeregségre tesz szert, akik legfeljebb 20—25 százalékát tudják kifizetni a megvásárolt papírnak. Ez a visszás állapot teremtette meg a *kosztpénzt*.

A kosztpénz ma olyan fogalom, mint az ózirózsa a forradalom idején, vagy a gerstli a kommunben. Mi is a kosztpénz? Ha X. Y. vásárol 100 darab Athenaeum részvényt darabonként 22.000 koronáért, de a vételárnak csak egy kis részét, mondjuk 700.000 koronát tudja kifizetni, a papirokat ki adja kosztba. Azaz letétbe helyezi a papirokat a másfélmillió differencia erejéig és ezután az összeg után kamatot fizet. Ez az pénz, amit a papiros megeszik. A kosztpénz az ősszel heti fél százalék volt, aztán egy százalék lett. Ez már bizony uszora kamat, mert hiszen békében a törvény nyolc percentben állapította meg a legmagasabb kamatot. Az egy percentből a konjunktúra növekedésével két percent lett, majd három, négy, öt és most miután 9 és fél percentben elérte kulminációját, hat és hét percent között ingadozik. Nyaktörő multság kosztpénzzel tőzsdézni, hiszen egy tizezer koronáért vásárolt papírt egy hónap alatt háromezer koronával drágít meg a kosztpénz s mégis sokan élnek ezzel a módszerrel, mert azt remélik, hogy a papírok árfolyama egy hónap alatt nem 30, hanem 60 százalékkal emelkedik a papír értéke.

Van a kosztpénznek egy másik értelmezése is és ez talán még népszerűbb, mint az előbbi. Miután sokan

A subotici lakásbiróság a választások alatt is működik

Nem érkezett még utasítás a szociálpolitikai miniszteriumtól

A választási törvény értelmében március 3-tól kezdve március 21-ig a biróságok nem tárgyalhatnak és nem küldhetnek idézéseket a rendőri hatóságok, valamint egyéb hivatalok sem, mert a felek beidézését a választási törvény a választások előtti két hét és a választásokat követő három nap tartamára tiltja.

A subotici lakáshivatal — mint már jelentettük — kérdést intézett a szociálpolitikai miniszteriumhoz, amelytől távirati utasítást kért arra nézve, hogy a lakásbiróságra is vonatkozik-e a tiltó rendelkezés. Mivel erre a kérdésre a szociálpolitikai miniszteriumtól ezideig nem érkezett Subotícára válasz, ezért a lakáshivatal úgy döntött, hogy tekintet nélkül a választásokra, a lakásbiróság folytatja működését.

Igy a subotici lakásbiróság lesz az egyetlen hivatal, amely a

nem várhat jobb jövőt akármelyik pártra szavaz is le. A magyarság többsége tehát már ebből a szempontból is állja a Magyar Párt határozatát, passzivitásban marad, s sem az egyik pártra, sem a másikra nem fog szavazni.

K. I.

vesznek igénybe idegen tőkét és azal játszanak a tőzsdén, természetesen olyanoknak is kell lenni, akik ezt a pénzt kiadják, szóval akik kosztba vesznek papirokat. Az elmés pestinek megtetszett a szó, kosztpénz és most már megfordított értelemben is aplikálja.

Mert a kamatra kiadott pénzre is azt mondják, hogy kosztba van adva. T. i. kosztba, hogy hizzon. És bizony manapság elég gyors tempóban hízik. Mostanában bárhogy ingadozik a »kosztpénz«, heti négy-öt percentnél nem száll alább, ami azt jelenti, hogy egy millió korona kamatjából jól meg lehet élni, mert az nem kevesebb egy hónapban, mint kétszáz ezer korona. Pedig egy millió korona csak kétezer békekoronának felel meg és azt hisszük, hogy békében még a legügyesebb uzsorás se tudott 2000 koronának a kamatjából megélni. Természetesen a kosztpénz se fenéig fejfel. Ha valaki tíz héttel ezelőtt kiadott »kosztba« egy millió koronát, ma talán már van másfélmilliója, de hogy ezért a másfélmillióért többet vásárolhat-e, mint tíz héttel ezelőtt a millióért, az kétséges. A kosztpénz intézménye teljesen megbolygatta a kereskedelmet.

A kosztpénzből sok jó és kevésbé jó vicc született pár hét alatt Budapestben. Majdnem minden kabarében hallani egy tréfás megjegyzést a kosztpénzre és a humor a pesti utcán is megnyilvánul. Egy moziplakátra, amely a legújabb Griffith filmet hirdeti, ezzel a megjegyzéssel, hogy »egy héttig még prolongálva« egy ötletes kéz odafirkálta: »egy heti prolongálásért kosztpénz 7 százalék.« De a legjobb vicc maga az a komoly plakát, amely még mindig künn van a bankok kirkatában és így fest:

Bankbetétek öt százalékkal kamatoznak

A pestiek el se hiszik, hogy az öt százalék valamikor egy évre vonatkozott.

választások előtti napokban is beidézi a feleket és tárgyalásokat tart, hacsak időközben a szociálpolitikai miniszterium nem másítja meg a subotici lakáshivatal elhatározását.

Véres verekedés

Pancsevón a jugoszláv és szerb sovénisták között

Pancsevóról jelentik: Vasárnap délután a szerb párt gyűlést akart tartani Pancsevón. Ugyanerre az időre az Orjuna is gyűlést hívott össze. Minthogy múlt vasárnap a szerb párt tagjai a pancsevói Orjuna gyűlését megzavarták, most a pancsevói és noviszadi Orjuna tagjai botokkal fölfegyverkezve megjelentek a szerb párt gyűlésén és véres verekedést provokáltak. A verekedésben a szerb párt két tagja könnyebben megsebesült. A rendőrség közbelépése azonban utját állta a komolyabb incidenseknek. Ezután az Orjuna tartotta meg zavartalanul gyűlését, utána pedig a városban keresztül tüntetést rendeztek.

HIREK

VANITATUM VANITAS

Egy unatkozó angol gyógyszerész azt az ötletet vetette fel a »Times«-ben, hogy minden embert megkéne szavaztatni afelől, mi a legtitkosabb kívánsága, legkedvesebben dajkált vágya, mi elégiten ki igazán földi életében.

A patikusok mindég furcsaságokon és meglepetéseken török a fejüket. Oh boldog Británia, akinek ilyen ráérő patikusai vannak, (mert a patikusok mind félbenmaradt borbánatos, keserűszájú zsenik) engedd meg, hogy mi hivatlankok kéretlenül is félrevonjuk ápolit, fél-tett vágyaink elől a szemérem függönyét.

Az ötlet plauzibilis, érdekes, de veszedelmes sebeket tép fel a lelkeken. A kívánságok olyanok mint a halmi készülő erőtlen agrok arcukon a bőr pergámen, ic akár a poros beszáradt kutak fene-kén reszkető finom pókháló. Minek ma, a súlyos bánatok és éhes szomorúságok idején bolygatni a kívánságokat, a mik már régen nem teljesülnek, minők zavarni a kívánságok alvó, bujdosó galambcsapatát, amidőn már kezdünk beletörődni elvesztésükbe? A kívánságok, ra úgy emlékezzünk mint drága, ritka delicateszre ami sohasem kerül asztalunkra és most egy spleenes patikus ismét belénk ojtja a tehetetlen irigységét.

Mennyi sok, sok rejtett fájdalmas, öröms kívánság lapul meg az emberi szívekben elraktározva, Mennyi és hányféle! Az egyik békét, egészséget nyugalmat kíván, a másik háborút, pénzt, szeretőt, emez asszony és gyerek után áhítozik, amaz férjet és polgári boldogságot könyörög a sorstól. Mindenki sóvárog valamire más és más utakon. Özönlyként patakzik, bugyog fel a lelkek forrásból a kívánságok színes lepke-rajja, ó hogy is tudja ezzel a sok sóhajos óhajjal egy külön, kontár patikus megbirkózni? Nagy hatalmas, ijesztő hadsereget lehetne toborozni a forró, félszeg kívánságok millióiból. Azok a kiknek nem áll módjukban megvásárolni az élet örömeit életművészé kristályosodtak ki a vágyakozás emésztő görögützében. A *piam desiderum*, amit szégyenlősen kendőztek, reitgették, most ismét sajogni kezd, a fiatalok, a kiknek elsikkadt a fiatalságuk a tavaszt siratják, az öregek sápadt homlokkal a csillagokban keresik a megbékéltető horoszkópot, ó a kis szimpla angol patikus nem érdemli meg azt a borzalmas véres gyönyörűséget, hogy lássa a sirásba csukló, veszendő Emberiség őszinte, torz grimaszait.

Itt minden nap történelem készül. Igen igen, ma is nap volt, holnap is leperog huszonnégy óra és a bizonytalan bódulatban mindenki, — szinte hipnotizált dermedésben, *vd.* Olyan fura, ostoba, boszantó ez a konok, csökönyös és türelmes várakozás a soha be nem érkező vonatra — kívánság állomáson a beteljesülés expresszére — aminek mi a lemaradtak suta gárdája mégis halálani véljük távoli kattogását... (T.)

*
— A hadügyminiszter a királynál. Beogradból jelentik: *Pesics* tábarnok hadügyminiszter kedden kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek tárcája ügyeiről referált.

— A Monarchia adósságainak fölosztása. Bécsből jelentik: Március 19-én az utódállamok konferenciát tartanak Bécsben, amelyen véglegesen rendezni fogják a régi Monarchia háború előtti adósságainak kérdését.

— Angol hírapíró a királynál. Beogradból jelentik: Alexandar király magánkihallgatáson fogadta *Berlain* angol publicistát, aki a »Jugoszlávia megszületése« című könyvével nagy szolgálatot tett az országnak.

— Pál görög herceg utazása. Beogradból jelentik: Pál görög herceg, aki Bukarest—Athén-i utján Beogradban megbetegedett, felépült betegségéből és kedden folytatta útját Athén felé.

— **Holecsek ünnepe Beogradban.** Beogradból jelentik: A jugoszláv-csehszlovák liga csütörtökön az egyetem aulájában diszközgyűlést tart a 70 éves jubileumát ültő *Holecsek* cseh publicista, a csehszlovák újságíró szövetség elnökének tiszteletére. Az ülésen *Vujics Brankó* mérnök tart előadást Holecsekről.

— **Kinevezés.** A katonai rendeleti közlöny szerint a király dr. *Kosztolányi Árpád* suboticei orvost I. osztályu kapitánnyá nevezte ki a tartalékos katonarorvosi karban.

— **A suboticei kereskedelmi iskola új igazgatója.** A közoktatásügyi miniszter a más állásba kinevezett *Popovics György* helyébe a suboticei kereskedelmi iskola igazgatójává *Nécsics Stevan*t, a kragujeváci leánygimnázium eddigi igazgatóját nevezte ki.

— **A novisadi városi földel adása.** Novisadról jelentik: Hétfőn folytatták a novisadi városi földel elárverezését, mely alkalommal 15 hold földet adtak el 30.800 dinár átlagos árért. A legmagasabb eladási ár 36.000 dinár volt holdanként.

— **A lengyel-litván ellentét.** Kovnából jelentik: A litván kormány részéről kijelentették, hogy a Memel-kérdésben nem irnak alá olyan szerződést, amely a lengyeleknek Memelben bármilyen jogot biztosítana, vagy beleszólást engedne a város közigazgatásába.

— **Husz százalékkal csökkentik a magyar állami tisztviselők létszámát.** Budapestről jelentik: *Kállay* pénzügyminiszter kijelentette, hogy az állami tisztviselők létszámát husz százalékkal csökkenteni fogják. A redukción két részletben hajtják végre: tíz százalékos félévben belül, tíz százalékos pedig 1924. február 1-én bocsátanak el. A minisztertanács elhatározta, hogy a VIII. fizetési osztálytól felfelé a rendkívüli segélyt az eredeti összeg harmincszorosáról ötvenzesére, az alacsonyabb osztályokban pedig negyvenzesére emelik fel.

— **Juhász József Magyarországon van?** Beogradból jelentik: A „Novi List” budapesti értesülése szerint a Sándor király ellen vidovdánkor elkövetett merénylet egyik tettese, *Juhász József* Magyarországon rejtőzködik. A SHS. állam budapesti követe, *Milojevic* erről értesítette a beogradi kormányt, amely minden intézkedést meg fog tenni *Juhász* kézrekerítésére és kiadatására.

— **A novisadi városi tisztviselők fizetésemelése.** Novisadról jelentik: Kedden kezdte tárgyalni Novisad város költségvetési bizottsága a tisztviselők fizetésemeléséről szóló javaslatot, melynek értelmében a városi tisztviselők fizetését ez év január 1-től visszamenőleg fel fogják emelni.

— **A suboticei újságíró székéi szerdán délután fél háromkor a Városi kávéházban ülést tart.** A tárgy fontosságára való tekintettel a tagok jelenjenek meg minél nagyobb számban.

— **A sombori tanítónőképző új igazgatója.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter a sombori tanítónőképző igazgatójává *Berics Szvetolik* tanárt nevezte ki.

— **Elhalasztották a román-jugoszláv vízügyi tárgyalásokat.** Beogradból jelentik: A román delegáció vezetőjének megbetegedése miatt március hó végére halasztották a román-jugoszláv vízügyi tárgyalások megkezdését. A két delegációnak március 5-én kellett volna találkoznia Vrsacon. A tárgyalásokon első sorban az új határral kettészakított ármentesítő társulatok ügyéről lesz szó.

— **Maeterlincket baleset érte.** Nizzából jelentik, hogy *Maurice Maeterlinck* francia költőt és drámaírótt ott baleset érte. Megcsuszott, elesett és a balkariát eltörte.

— **Gyermekotthon létesít a suboticei Patronásegylet.** A suboticei Patronásegylet legutóbbi közgyűlésén *Löbl Salamonné* elnökének indítványára elhatározta, hogy gyermekotthon létesít. Ebbe a gyermekotthonba helyezik el a gyermekeket, addig az ideig, amíg megfelelő tápszülőknek nem tudják kiadni. Itt fogják kiegészíteni a tápszülőköt nyert nevelést. A lányokat kézimunkára s a háztartási munkákra fogják megtanítani, a fiukat pedig hajlamaiknak megfelelő pályára fogják előkészíteni. A legújabb suboticei emberbaráti intézmény felállítását már a legközelebbi jövőre tervezik.

— **Két házat elöntött a víz Becskerekben.** Becskerekéről jelentik: A Luther-utca 8 és 10 szám alatti házakat a talajvíz elöntötte. A lakók butorai és egyéb ingóságai teljesen elmerültek. A hatóság a mentési munkálatokat megindította.

— **Az erdőtörvény vitája a magyar nemzetgyűlésen.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén *Scitovszky* elnök az ülés megnyitása után kegyeletes szavakkal emlékezik meg báró *Lers Vilmos*, volt kereskedelemügyi miniszter haláláról. Ezután az erdészeti közigazgatásról szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatták, melyhez *Gadl Gáspár* és *Nagyatádi Szabó István* földművelésügyi miniszter szövegezték hozzá. Az Alföldön levő erdőterületek telepítéséről beszéltek.

— **Esperanto a kereskedelmi forgalomban.** Genfből jelentik: A svájci olasz kereskedelmi kamara a világ valamennyi kereskedelmi kamaráját, a szóbajöhető állami hatóságokat és nagyobb testületeket nemzetközi kongresszusra hívja meg, amely az idei év áprilisának 1-7 napjai között Velencében folya le. A kongresszus célja az esperanto-nyelvet, mint segédnyelvet a kereskedelmi és forgalmi életbe bevezetni.

— **Nyári időszámítás a vasutnál.** Beogradból jelentik: A közlekedési minisztérium kezdeményezésére e hó 15-én Ljubljánában, nemzetközi konferencia lesz a nyári időszámításnak a vasutaknál való bevezetéséről. A konferencián az olasz, osztrák és bajor vasutak szakértői vesznek részt.

— **Március 27-ikén tárgyalják a járeki gyilkosok bünygyét.** Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék e hónap 27-ikén kezdi meg *Mirkov Lázár* és *Mihajlovics Szvetisláv* bünygyének tárgyalását, akik a múlt év nyarán Novisad és Stari-Becsej határában több rablást követtek el és *Rittermann János* járeki mézáróst meggyilkolták.

— **Az angol kormánypárt veresége.** Londonból jelentik: A Mitchanben megtartott időszaki választáson a munkáspárt jelöltje 8022 szavazattal győzött. A kormány jelöltje, *Sir Arthur Glissith* csak 7196 szavazatot kapott. A liberálisok jelöltjére 3214, a független konzervatívokra 2684 szavazatot esett. *Bonar Law* kormánya 2 napon belül 2 mandátumot veszített, mi a közvélemény erős egváltozására mutat.

— **Petőfi élő kortársa Somogyban.** A kaposvári Uj-Somogy írja: Erdekes öreg ember él a gizei szőlőhegy egyik kis kunyhójában. *Bilki József* a neve az aggyastyánnak, aki *Petőfivel* egy napon, 1823 január 1-én született. A 100 éves tuli ember még jó erőben van, ép érzékei vannak és dolgozik, végez mindent a ház körül, még fát is vág. Az öregot nagyon respektálják a „gyerekek”. A legidősebb fia bizony 80 éves közülük.

— **Magyarországi optáltak utaztak át Szuboticán.** Kedden este nyolc órakor az optáltak újabb vonata érkezett Szuboticára. A különvonat harminc vagonból állt és az optáltak minden ingóságukat is ezen a vonaton hozták. A Magyarországból érkezett optáltakat a pályaudvaron ismét a polgári és katonai hatóságok vezetői fogadták és megvendégelésük után még éjjel folytatták az utazást Délserbiába, ahol letelepítik őket.

— **Nyugdíjba vonult a sombori városi főmérnök.** Somborból jelentik: *Szabó László* városi főmérnök, akinek nagy érdemei vannak a város fejlesztése körül, 32 évi szolgálat után nyugalmába vonult. A távozó főmérnöknek a város közgyűlése teljes nyugdíjat meg. Helyére *Jokov György* államépítészeti mérnököt nevezték ki.

— **Tolvaj lakatossegéd.** A novisadi rendőrség letartóztatta *Radivoj György* lakatossegédet, aki *Povov Alexej* orosz menekült moterosónakáról, annak javítása közben egy ötezer dinár értékű alkatrészt ellopott.

— **Kocsmákból magánlakások.** Pécsről jelentik: A nagy lakásinség-re való tekintettel a pécsi száznegyven kocsmák közül negyvenet bezárták, a vendéglősöktől elvonták az italmérési engedélyt. Az így felszabadult kocsmahelyiségeket lakássá alakítják át.

— **Ezer ötlet és szórakozás jellemzi a suboticei újságírók március 10-iki bohém estjét,** amely iránt rég nem tapasztalt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A Városi Kávéház hangos lesz a jókedvtől és a kacagástól, amit az újságírók ötletei fognak kelteni és a bohémest bizonyosan a szezon legsikerültebb mulatsága lesz.

— **Eljegyzés.** *Deutsch Juliskát* Vinkovciról eljegyezte *Pillischer Ferenc* sentai földbírtokos. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **A választási szavazóhelyek Somborban.** Somborból jelentik: A választási előkészületeket befejezték. Öt szavazóhelyet állapítottak meg. Az első szavazóhelyen, amely az állami főgimnázium épületében lesz, elnök: dr. *Puskás bíró*, helyettese *Gradić Vitomir* városi főjegyző. A bizottság tagja: *Baics Vitomir* kereskedő, helyettese: *Vukadinovic Mita*. Ezen a helyen szavaznak az A, B, G, L, S. betűs szavazók. A második szavazóhely a központi elemi leányiskola épületében lesz. Elnök: dr. *Katunics Jovan* bíró, helyettese: *Konyovics városi főszámvevő*, bizottsági tag: *Grucics Vladó* kereskedő, helyettese *Makarics István*. Itt szavaznak a V, Gy, M, E, J. kezdőbetűsök. A harmadik szavazóhely az állami polgári fiúiskola épületében lesz. Elnök: dr. *Weszeloovszky Sándor* bíró, helyettese: *Sztojkov Radivoj* városi tanácsos, bizottsági tag: *Matavits Iván* kereskedő, helyettese *Pelagics*. Itt szavaznak a D, I, O, N, R. kezdőbetűs szavazók. A negyedik szavazóhely az állami felső kereskedelmi iskola épülete. Elnök: *Jovanovic Sándor*, dr. bíró, helyettese *Vukisevic Bosko* városi tanácsos, bizottsági tag: *Karakasevic Milivoj* kereskedő, helyettese: *Karapescics Zsvojin*. Itt szavaznak az Sz, F, H, C, Cs. kezdőbetűs szavazók. Az ötödik szavazóhely a központi elemi fiúiskola. Elnök: dr. *Konyovics Dávid* kir. közjegyző, helyettese: *Bikár István* városi aljegyző, bizottsági tag: *Muledjev Szava* kereskedő, helyettese: *Bikar Vaszo* földbírtokos. Itt szavaznak a Zs, Z, K, Ly, Ny, P, T, Ty, U, Dz. kezdőbetűs szavazók.

— **Dr. Andrejevics Andra** fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is *Alesch ur*, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9-12 és d. u. 2-5-ig *Kralja Petra* Park 7. számú házában az emeleten (volt *Reichl-palota*). Telefon 4-52.

— **Purimbálak.** A kikindai zsidó ifjuság nagyszerű purimbálat rendezte a Kaszinó helyiségeiben. A sikerültebb álarok közül megemlíthetjük *Brüller Ella* (virágáros), *Simon Vali* (szerb népviselet), *Bergenthal Józsa* (Pierette), *Mannheim Vilmos* (postagalamb). Kiadtak egy »Purim« lapot, melynek eladási ára egy izraelita szegényalagnak jutott. A bálnak példátlan anyagi sikere volt. A zenét *Mészáros Sándor* zene-kara szolgáltatta. — A topolai izr. hitközség a templomépítés javára purimbállal egybekötött műsoros estélyt rendezte a Polgár-féle vendéglőben. A jól sikerült rendezés *Balla Lajosné* érdeme.

— **»Sztrájkol a golyó«** kacagtató énekes és táncos bohózatot hozza színre a suboticei Műpártoló Köre 10. és 11-én este a városi színházban. A főszerepekben *Beck Géza*, *Berczik Margit*, *Pietsch Ferencné*, *Sebők Iván*, *Thurzay Matyi*, *Virágh Béla* és *Szabó Marci*. Jegyek kaphatók.

— **Kölniviz., partiumkülönlegességek** *Szigár Bélánál* Subotica, *Karadjordjev* trg 8.

— **Móricz Zsigmond:** »A fejedelm tanca« című új színművét közli a Nyugat március elseji száma, melynek gazdag tartalmából kiemeljük még *Laczkó Géza* cikkét: »A madár hölgyikétől a tigris nőig«. *Kosáryné-Réz Lola* *Apor Dénes* és *Molnár Akos* novelláit, *Schöpflin Aladár* Ady tanulmányát, *Tóth Árpád* *Poo* fordítását (A holló), *Karinthy Frigyes* és *Kosztolányi Dezső* színikritikáit, *Harsányi Zsolt* mozbizsámolót stb. stb. A Nyugat havonta kétszer jelenik meg. Megrendelhető Athenaeum könyvterjesztő vállalatnál Subotica, *Alexandrova-utca* 5.

— **Harminc százalék jégmeztakarítást ér el** *Goldner Testvérek* jégszekrényeivel. Bővebbet a lap hirdetési részében.

— **Ludasi és királyalmi faiborok!** Ludasi és királyalmi bortermelők saját terméskülföldi piacra és valódi törkölypálinkájukat minden mennyiségben árusítják Suboticán, a volt Szabadkai Takarékos és Hitelintézet (Szenes-bank) uccára nyíló pincéjében, a zsidó-iskolával szemben, *Zmaj Jovin* trg 3.

— **Dr. Vécsel Jenő** orvosi rendelője nem beteg részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: *Cyrrill-metoda-tér* 5. I. emelet, *Voj-*

— **Bőr- és nemibetegnek Somborban** rendel *dr. Koralek* lakásán (*Weidinger-palota* I. emelet) délelőtt 8-10 és délután 2-4 között. *Salvarsan-oltások* vérbaajosoknak.

SPORT

— **Kóbor Imrét külföldi turnéra hívják.** A zagrebi »Herkules« sportegyesület a tavasszal birkózó körutára indul Francia-, Finn- és Svédországba. A turnéra meghívta *Kóbor Imre* könnyűsúlyu bajnokot, a novisadi *Juda Makkabi* tagját is, akinek a részvétele azonban még bizonytalan.

— **Anglia—Wales 2:2.** Londonból jelentik: Anglia és Wales válogatott csapatai *Cardiffben* mérköztek vasárnap nagy közönség előtt. A mérkőzés heves küzdelem után döntetlenül végződött.

— **Nem játszik Milanóban a magyar válogatott.** Az M. L. Sz. nemzetközi bizottsága az olasz és svájci mérkőzés közti hetet arra akarta felhasználni, hogy egy harmadik mérkőzést iktasson programjába. Először arról volt szó, hogy a francia válogatottal mérkőzik a magyar csapat, a francia fútbálszövetség azonban az M. L. Sz. megkeresését udvariasan elutasította. Ezután vetették tervbe *Milanó—Budapest* városközi mérkőzést, amelyet a genuai mérkőzés után rendeztek volna meg. A magyar válogatott csapat vezetősége ezt a tervet — a turán — végleg elvetette és így a legközelebbi mérkőzés *Lausanneban* lesz, ahol a nagyszerű svájci reprezentatív legénységgel küzd meg a magyar tizenegyet.

KÖZGAZDASÁG

Sztojadinovics pénzügyminiszter folytatja a deflációs politikát
Törölni akarja a dollár-köcsönt

Zagrebból jelentik: Sztojadinovics pénzügyminiszter a zagrebi bankok vezetőivel tartott konferenciáján hosszú expozéban ismertette pénzügyi politikája alapelveit.

Kijelentette a pénzügyminiszter, hogy megkezdett deflációs politikáját tovább fogja folytatni. Az állami adósságokról szólva bejelentette, hogy Szerbiának a háború előtt 900 millió frank adóssága volt a külföldön, míg most csak Franciaországnak tartozik, amelynek évenként 43 millió frankot fizet. Ezenkívül felvett az állam a Bleer-csoporttól eddig 15 millió dollárt, az első részletből még esedékes 10 millió dollárt azonban nem kapja meg az állam. Nem is hiszi, hogy ez a tízmillió egyáltalán kifizetésre kerülne és ő, aki ellenzte a Bleer-féle köcsönt, azon dolgozik, hogy ne is kapja meg a kormány. Ez esetben ugyanis nem kell megkezdeni a tervezett Adriavasút építést, mely természetesen vidékeken vezetne keresztül és így passzív volna.

Az állam háborús adósságai egy milliárd frankot, 24 millió angol fontot és 54 millió dollárt tesznek ki. Reméli azonban, hogy a szövetséges hatalmak nem fogják egyelőre sürgetni ezeket az adósságokat a kifizetését. Bizik abban, hogy a királyság Ausztriától még 15 millió arany koronát fog kapni az Osztrák-Magyar Bank fedezeti aranyából.

Uj rend a német vízum megszerzésénél. A beogradi német követség annak közlését kéri, hogy a német külügyi hivatal a Németország-

ba való beutazást a márka védelme szempontjából kénytelen volt megszigorítani. Németországba való beutazáshoz szükséges vízumot csak az kaphat, akinek valamely német hatósághoz idézése van, vagy aki orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy valamely németországi gyógyintézetben való gyógykezelésre szüksége van s a követség beogradi orvosos megállapítja, hogy baja olyan természetű, hogy másutt nem lehet kezelni. A követség más alapon beutazási vízumot nem adhat. Aki egyéb okokból akar Németországba utazni, annak a német hatóságtól kell beutazási engedélyt szereztetnie.

Összeköttetés Romániával. Romániával az S. H. S. királyság az uralkodó családok rokonságán kívül szövetséges fegyverbarátságban van Ennek ellenére a Romániába való utazás talán a legkörülményesebb s ez az oka, hogy a két ország között élénkebb kereskedelmi és vasúti összeköttetés nincs. A drága Simplon-express az egyetlen vonat, amelyen átszállás nélkül lehet Romániába utazni. A beogradi román követség sem jár el azzal az előzetes engedéllyel az S. H. S. alattvalókkal szemben, mint ahogyan azt elvárni lehetne. Egy hónapnál hosszabb időre vagy többszöri utazásra szóló vízumot nem ad. A román követségnél a vízum megszerzése két napot vesz igénybe, holott minden más követségen egy félóra alatt el lehet intézni a vízum ügyet. A román követségen egyik nap beadja az utazni akaró az utlevélet s várhat másnapig Beogradban, amíg visszakapja. Ezenkívül a román követség minden előzetes értesítés nélkül bizonyos napokon egyáltalán nem látta-moz utlevélet. Ha már nem lehet a két ország között olyan viszony, mint Franciaország, Svájc, vagy Belgium között, ahol utlevél nélkül lehet utaz-

ni, legalább meg kellene könnyíteni az utazást azok számára, akiknek utlevélük van.

A becskeréki vámhivatal. Becskerékről jelentik: A gyárosok, kereskedők és iparosok szerdán este a Lloyd helyiségében értekezletet tartanak, amelyen a vámhivatal főlepitésének kérdését beszélnek meg. Az értekezleten részt vesz Alexis Bogoljub polgármester is, aki a város részéről beigért támogatás részleteiről fogja tájékoztatni a megjelenteket.

A biztosítási kötvényeket államnyolven kell kiállítani. Becskerékről jelentik: A becskeréki iparkamara átiratot kapott a kereskedelemügyi miniszteriumtól, mely elrendeli, hogy a biztosító társaságok a biztosítási kötvényeket államnyolven állítsák ki.

Növekszik a esch cukortermelés. Prágából jelentik: Az eddigi jelek szerint az idei cukorkampány háromnegyed-egy millió métermázsra felesleggel fog zárulni. Ebből a legnagyobb rész Csehországra, a többi Morvaországra és Sziléziára esik.

E. SZÉCSI „PHILATELIA” BÉLYEGHÁZ

Subotica (főposta mellett)
Keresek megvételre használt Jugoszláv bélyegeket. Névérték 30 százeukát fizetem a jelen forgalmiak közül 1.- 8.- 20.- és 30.- dinár rosokért.

„JUGOSLAVIJA”

ált. biztosító társaság

Tűz-, üzemszünetelés-, üvegtörés-, betöréscsopás-, szállítmány-, értéktuldemény-, jég-, baleset-, szavatossági- és életbiztosítások.

Suboticei Vezérigazgató

Sokoljska ul. 2. — Tel. 3-68.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

DANICA industrija cipela u Subotici, Albina ulica 1

felvesz 20 elsőrendű cipésmunkást fehér varrott és szeges munkára. Kiad munkát vidékre is kismestereknek kaució ellenében. — Legmagasabb díjazás. — Állandó munka.

Csak jó munkások jelentkezzenek!

CIGARETTASZIPKÁK

ÉPÜLETVASALÁSOK

„BUTONIA” D. D.

TVORNICA DUGMETA, ROŽNIH I METALNIH PROIZVODA

TELEFON 12-93. SZ. ZAGREB HORVAČANSKA C. 29.

Obendorfi és Kwodlinburgi valódi német faj

répamagvak

Lucernamagvak, muharmagvak, búkkönymagvak, kerti vetemény és virágmagvak

nagyban és kicsinyben

KLEIN GÉZA

nagykereskedésében
Subotica, Bene Sudarevičeva ulica. 1552

Azonnal és folytatólagos szállításra franko Zombolya ajánlunk

50 vagon **ládát** 12¹/₂ kgr. szilvának,

50 vagon **ládát** 25 kgr. szilvának,

100 vagon **ládát** 50 kgr. kockacukornak

Részletes ajánlatot ad:

Balkán Lloyd

Timisoara—Temesvár

I. Bulev. Regina Maria 2.

Sürgőnycim:

„Balkanloyd”

1558

ELADÓ

Grabovac község határában, Svilajinca község közelében az ugynevezett

„UM”-birtokcsoport.

Felvilágosításul szolgál Krunić Timotij közs. pénztárnok Svilajinca és Beogradban Milorad D. Pavčanović fűszerkereskedés a Jugovičeva és Dobračina ulica sarkán. Telefon: 473.

1618

Akar REUMÁJÁTÓL teljesen megszabadulni?

Több ezren már meggyógyultak.

Fájdalmak a végtagokban és ízületekben, megdagadt végtagok, elgörbült kezek és lábak, nyílalások, szurások, húzóadás a különböző testrészekben, sőt a szemgyengeség is a reuma és lősévény következménye.

Én ajánlok Önnek egy természetes gyógyszert.

Nem egyetlen orvosár, hanem gyógyszer, ugy amint természetanyánk a beteg emberiségnek adományozta. **Bárkinek ingyenes próba.** Irjon nekem azonnal elküldöm Önnek gyógyszeremet ismertető leírással együtt ingyenesen. Ön is hálás hívem lesz ezért.

OPERA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST VI., 99. osztály.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik felejthetetlen nöm temetésén f. hó 5-én és a requiemen f. hó 6-án résztvettek és jelenlétükkel fájdalmamat enyhíteni sziveskedtek ezuton mondok köszönetet.

Kiss Ferenc

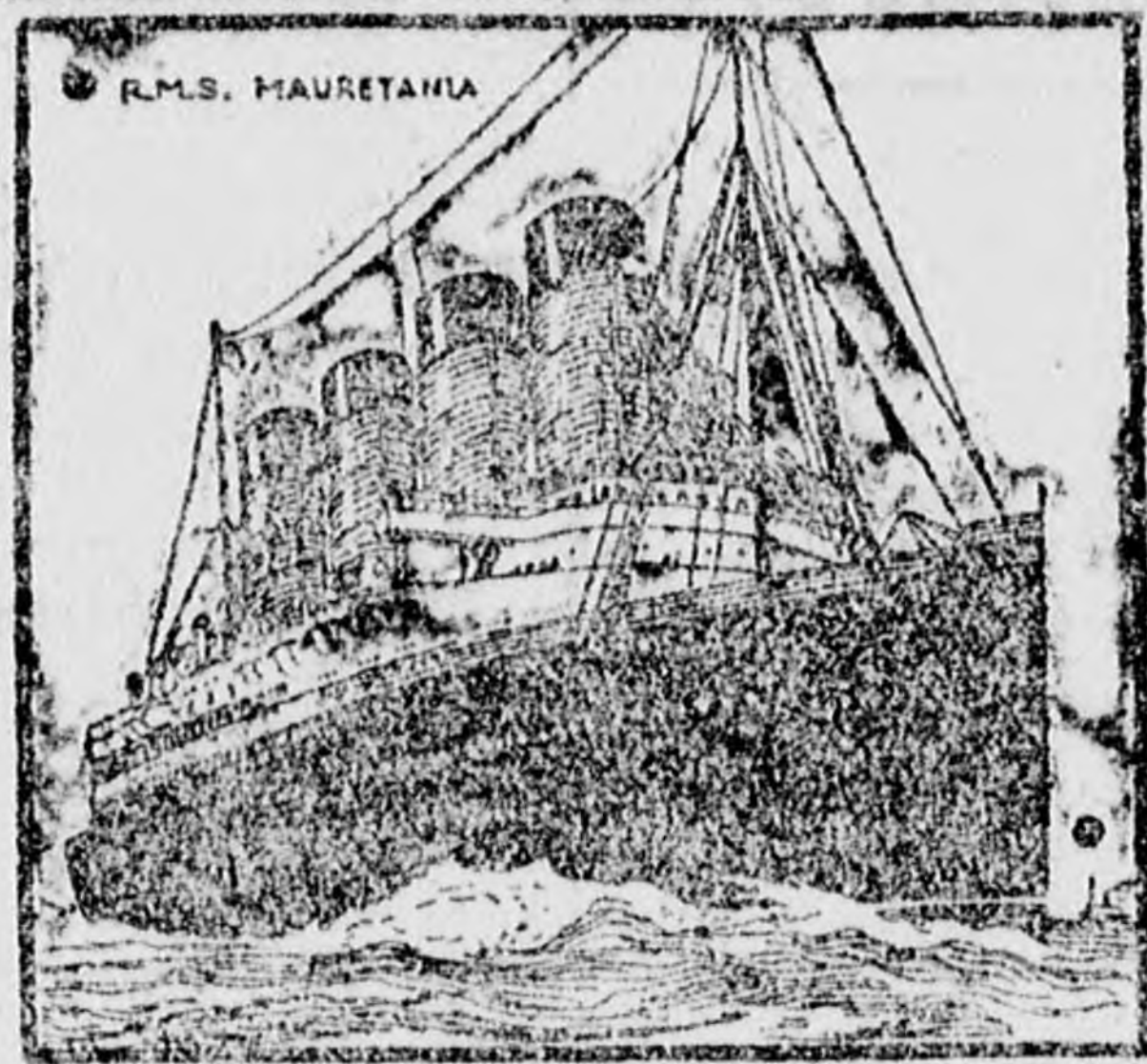
Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a sombori Officirski Dom étkezdejének vezetését átvettük. Elsőrendű ételekkel és italokkal, pontos kiszolgálással a legkényesebb igényeket is kielégítjük. Elfogadunk abonenseket, állami tisztviselőket kedvezménnyel. Utazók az étlapi árukból 20% kedvezményt kapnak.

Az étteremben febr. 10-től naponként Sárközi Emil zenekara ad koncertet.

Bizunk a n. é. közönség szives támogatásában,

1021

Vjekoslav Sajgó és Bena Serko.

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személyteher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, ki minden tekintetben segítségükre van.

Mindenemü bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképviselőte

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.
Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „CUNARD“ Zagreb

FRISS TÖLTÉSÜ

SALVATOR VIZET

ajánl eredeti árak mellett

COMMERCIA D. D. SUBOTICA

August Schultes Salvatorforrás-vállalat vojvodinai képviselőte és raktára.

**ORTH. כשר
étkezde**

Hermann Berger

Subotica

VI. Madjarska ulica 9.

Abonnensek felvételnek

A valódi párisi

LION-NOIR

cipő-crème
ujból kapható

Kaufmann

Hermann

bőrkereskedésben

1368 Subotica

ROMÁNIAI

nagybani behozatal

MÉSZÉS TŰZIFA

A legolcsóbb napi ár mellett szállit:

SPITZER JÓZSEF

fakereskedő

VELIKA KIKINDA

TELEFON 30.

MÉSZ

hőfém állandóan vagonkételekben. Kovácsszén, faszén, kátrány, kátránypapír cement, budaiföld, festék, firnisz legolcsóbb áron nagyban és kicsinyben kapható:

D. JENE
Subotica

Skadarska ulica 4.
(zöldfa korcsma mellett levő utca.) 1281

**SULTÁN
KÁVÉ**

csakis nemes fajtákból összeállított finom pörkölt kávé, 1/8 és 1/4 kgr. csomagokban 13 és 26 dináros árban.

Probára érdemes!

Tisztasági és egészségi szempontból is, mert az eladásnál nem jön semmivel sem érintkezésbe. Egy postacsomagot 4 1/2 kgr. netto 400 dinárért franko küld:

KOLONIALE D. D.
ZAGREB. 1219

Cirokszakállt

minden mennyiségben vesz. Írásbeli ajánlatot kér **FORGALMI BANK- és VÁLTÓÜZLET** Subotica, Alexandrova ulica 6.

Bremen — New York

Közvetlen összeköttetés gyönyörűen berendezett kormányhajókon. A kényelem, tisztaság és a kitünő ellátás felülmulhatatlan. Gyors és biztos járatu hajók.

„George Washington“

„Amerika“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Kérjen utbaigazítást és a 153 sz. vitorlajegyzéket.

UNITED STATES LINES

Jugoszlaviai vezérképviselőte:

Beograd a Beogradska Zadruga palotájában

Szijóvártósegéd

ki önállóan szab és feligazit, mint előmunkás azonnali alkalmazást talál **FLAMANN PÉTERNÉL** NOVISAD Temerinska 28.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

Segéderdőmérnöki állásra

erdőmérnöki oklevéllel bíró, az államnyelvet s lehetőleg a magyar nyelvet is ismerő SHS honosága egyént keres az Esterházy hercegi uradalom Žitkovci erdőgondnoksága. A működési orvosi és egyéb bizonyítványokkal felszerelt kérvények — **Schneider László** erdőmérnök **Žitkovci** (Prok murje) posta Dobrovnik címére küldendők. 1659

Keresünk

KERESKEDŐSEGÉDET

műszaki kereskedésünk részére lehetőleg szerb nyelvtudással. Ajánlkozhatnak vasszakmabeliek is.

Ugyanott kerestetik

IRODAI GYAKORNOK

Szerbül tudók előnyben részesülnek.

ERDŐS HENRIK és TSA

műszaki kereskedés

NOVISAD, TEMERINSKA ULICA 8.

Helybeli nagy gabonakereskedelmi részv. társaság azonnali belépésre keres gobonaszakmában teljes jártassággal bíró, utazásra alkalmas

TISZTVISELŐT

ki egyszermind irodai munkákra is alkalmas. — Részletes magyar- és német nyelven írt ajánlatokat, eddigi működési kör, fizetési igények és referenciák megjelölésével „**Állandó existencia**” jellege alatt a lap kiadója továbbit. — Szerb nyelv tudása előny. 1698

Eladó egy 45 orsós komplett

gyapjufonoda berendezés

3 lóerejű szivógázmotorral

ifj. Balogh Gábornál St. Sivač 251a.

ÜZLETMEGNYITÁS.

A Pančevoi Srpska Banka R. T.

faosztálya KOVINBAN megnyílt,

ahol mindenféle építéshez és asztalosoknak szükséges anyag nagyban és kicsinyben mind nagyban előnyös árak mellett dus választékban kapható.

Fatelepepünk közveffentül a vasut állomásból kiágazó sinek mellett fekszik! 1285

márc. 5-től
márc. 7-ig
hétfőtől—
szergélj

Kötő

Vörös csavargó

Az aranymező banditái
Falandor drama 5 felvonásban.
Főszereplő: HARRY CAREY

LEVELEZÉS

Megismerkedne két szórakozni vágyó fiatalember két intelligens leányzóval. Faj, vallás mellékes. Teljes névvel ellátott levelek a lap kiadójától. Lába »Szemüveg« jellegre kérünk.

FOGLALKOZÁS

Jó cipész munkások felvételt. Skotus Viator 3. az udvarban. 1684

Deutsches Fräulein wird gesucht zur zwei Kindern. Alexander Kriszthaber Subotica, Pajo Kujundžića-utlica 34. 1639

Szobainast keres földirtókos pusztára. Szorgalmas, becsületes és a feltétlen tisztaságot szerető egyén küldje be ajánlatát a következő címre: »Emődi gazdaság, Crvenka, Bačka.« 1682

Varróúrók felvételnek Beck Jenő kötőde, gőzfűrdő mellett. 1623

Leány két éves gyermek mellé felvétetik, aki a tanakításban is segítkezik. Beck Jenő kötőde, gőzfűrdő mellett. 1622

Újves elárúsító felvétetik Beck Jenő kötőde, gőzfűrdő mellett. 1621

Kovács-leány keresetik féderes munkára. Bővebbet: özv. Halbrohr Sándorné és Társai szállítók. 1589

Főmőlnárt keresek április elsejéi belépésre félmagas örlésű malomba. Erélyes, józan, jó bizonyítványokkal rendelkező, lehetőleg nő. pályázatát kérem. Árpád Endre, Padé, Bánát. 1573

Bognár-segédék állandó gép munkára felvételtnek Vučković famegmunkáló gyárában, Subotica. 1683

Kifutót 15 éven felül felveszünk. Kramer Antal és Társai. 1544

Kovács és bognár leány keresetik. Bővebbet: özv. Halbrohr Sándorné és Társai szállítók. 1683

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szö I dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő melléklendő.

Akkumulátor szerelését, Röntgen-laboratórium felállítását, dinamók és motorok tekercselését jótállás mellett elvállalok. Vidékre levelezőlap hívásra megyek. Faragó Jenő, Parabuty. 1695

A padéi malom főmőlnári állása betöltetett. 1692

Érettségizett fiatalember, német nyelvtudással, iradai erő, felvétetik. Ugyanott egy kifutóúró keresetik. Medjanski druž vas-kereskedésben, Subotica. 1678

Deutsches Fräulein suche zu meiner 15 jährigen Tochter. Vorzug haben, die auch Klavierunterricht ertheilen können. Offerte erbeten an Bertalan Székely Mühlenbesitzer Ada Bácska. 1657

Gazdaságban állást keres jó bizonyítványokkal egy férfi mint gazdasági felügyelő, a neje szakácsné, 12 éves fia sertés vagy juh pásztor. Cím a kiadóhivatalban. 1669

Hővidáru engros szakmában tökéletesen perfekt, komoly megbízható, Bácska és Bánátban jól bevezetett elsőrangú utazó keresetik. Cím a kiadóban. Ugyanitt elsőrangú helyűgynök keresetik. 1671

VÉTEL-ELADÁS

Jóforgalmu liszt-termény-üzletemet eladnám legjobb helyen vagy társ-üzletvezetőt akceptálnék. Cím a kiadóhivatalban. 1628

Eladó egy 8 HP lokomobil, üzemből megtekinthető Wolf Andrásnál, Ridjica, Bácska. 1647

Hoffherr-Schranz express eredeti gyári magánjáró eséplógarnitúra 54" szekrénnyel, elevátorral, teljes felszereléssel, továbbá egy magános MÁV. cséplő eladó. Josif Čapanda Bač. 1688

Orvosi műszerek és csaknem új 3 1/2—4 1/2 valódi argaman ebédlőszőnyeg eladó. Cím a kiadóban. 1697

4 HP stabil benzínmotor, üzemből megtekinthető, eladó. Birn, Ada. 1673

Eladó 8 HP Hoffherr és telics eséplógarnitúra és Schranz és 8 HP Máv. magányos Máv. motor eladó. Cím: Čapanda József, Bács. 1592

Berecz és Varga molli malomvállalat felszámolása következtében eladó a komplett malomberendezés ingatlanul vagy részletekben: 1 db 21-es, 1 db 22-es hengerezék, 1 sz. Rentáber, 2 pár kő, 42-es (Sárospaták), 2 db 4—5 méretű cillinder 4 felvonóval, triór transzmisszió és egyebek. 1660

Használt üzletberendezés, nagy három szárnyas folyosóablak és ajtófélfák eladók. Bővebbet a kiadóban. 1529

Veszünk használt »Rapid« sörfőzőgépet. Goldner-testvérek, jégsekrengyár, Subotica, VII., Jugovića-utlica 20. 1470

Ötven mássa heremag elsőrendű minden mennyiségben eladó. S. Doft Srpski-Padéj (Banač). 1677

Jókarban levő esztergápad megvételre keresetik. »Mema« rézárnyvár, Subotica. 1677

Eladó ház, melyben van egy négyszobás, egy kétszobás, és három háromszobás lakás. Minden lakáshoz fürdőszoba, villany-és vízvezeték bevezetve; továbbá négy egyszobás és egy kétszobás lakás az udvarban. 500 m² terület nagysága. A ház 4 hónapban belül teljesen üresen átvehető. Csakis komoly vevővel tárgyalok. Ügyenők kizárva. Kedvező feltételek. Cím a kiadóban. 1688

Eredeti Dr. LEHMANN ARCKENŐCS

háztartási- és pipere szappanok,
francia illatszerek, angol gumimáruk és különlegességek
borotválókészülékek és
I-a minőségű pengék, továbbá
kefe és fésű-
árak

legelőcsőbb beszerzési forrása

„ANGYAL“ DROGERIA
NOVI SAD, FŐPOSTÁVAL SZEMBEN.

Tulajdonos: Mr. Ph. SCHUCHTAR és HUBAI.

Litka THEODORA

BIZÁNC CSÁSZÁRNŐJE
II. rész 5 felvonásban.

márc. 5-től
márc. 7-ig
hétfőtől—
szerdáj

Heremag nagyban Brumernél Subotica, Rudičeva ulica. 1607

Kitűnően jövedelmező forgalmas vendéglő a város centrumában eladó. Cím: »Pallase hirdetői vállalat Subotica, Pajo Kujundžićeva 4. 1673

Jóímenő fűszer- és eszmegezület elköltözés miatt azonnal eladó. Ugyanott lakás. Érdeklődni lehet Wertheimer Ede Pančevo. 1646

Porzsa-kabát, kiváló minőség, nagy méret, eladó. Usporodna 4. 1354

KÜLÖNFÉLE

Husvételi locsolók, parfüm-különlegességek Sugar Bólanál Subotica, Karadjordjev trg 8. 1602

Stipan Tót névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 1564

Elveszett Vučković Marian névre szóló fényképes igazolvány. Megtaláló adja le a kiadóban. 1655

Francia hajfestő, fekete, barna színben. Liliom hajszesz, Schampon, brillantín, kölnivíz kimérve kapható *Illés gyógytárban*, főpostával szemben. 59

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorval vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. — Cím a kiadóban.

Vöröshagymamag 5 kilogrammos postacsomagban is kapható 30 dinárért kilogrammonként bérmentve. Brunner Antal, Subotica, Rudičeva-utlica. 1538

Husvételi tojásfesték kapható nagyban is Neuhaus i Kalmárnál, Sokolska-utlicában. 1533

Uccal nagy raktárhelyiség, közvetlen a beltéren, kiadó. Cím a kiadóban. 1699

Elsőrendű házikosztra a bonensek felvételnek »Cara Lazara« vendéglő Subotica. Kitűnő királyhalmi borok. 1675

Legfinomabb francia

ILLATSZEREK

COTY, HOUBIGANT, DOROSAY
husvételre eredeti üvegekben és kimérve a legelőcsőbban kaphatók

LANDAUER (volt Lakner) drogeriában

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

Hengerrovátkolást

és csiszolást

legújabb rendszerű gépekkel, esztergályozást, gyalulást, fogaskerék és más marásokat gyorsan és pontosan teljesít

Székely Betalan Ada (Bácska)

gépjavító műhelye.

Asztalos mesterek és gyárosok figyelmébe!

Ajánlok sombori raktáramról minden mennyiségű külföldi nemes furnirt: Citrom, virágkörtis, madár jávor-szemcsés (Fogelungenahorn) amerikai dió olasz-jávor, tükör mahagoni, cuba mahagoni, Sappali mahagoni, palisander, ugyisint az ezekhez szükséges 3 m/m vastag blirtfurnirt is. Szállítható azonnal a megrendelés napján. Ajánlatot szolgál

SPITZER HERMAN, FAKERESKEDŐ

tengerentúli furnirok és összes butorgyárt. szükséges kelek nagyban eladása SOMBOR, Károlygye ulica broj 8. Vaspályával szemben. Telefon 229 és 228. 1230

Mielőtt

vendéglőjét szállodáját, kávéházát, cukrászdáját berendezné

kérjen árajánlatot

Goldner Testvérek

jégsekrengyártól Subotica, Jugovića ul. 20.

Készítünk és legelőcsőbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégsekrengyeket, sörkimérőkészülékeket, fagyaltgépeket fagyaltapparatokat és azokhoz szükséges alkatrészeket, rezsapokat, különböző levegőszívattyúkat, autogénen hegesztett levegőkazánokat és cincsöveket, gyáraknak, malmoknak részöntvényeket. Veszünk ócska és hulladékfémeket a legmagasabb napi áron. — Telefon 134.